

RPW/74833/2018 P
Data: 2018-12-15

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

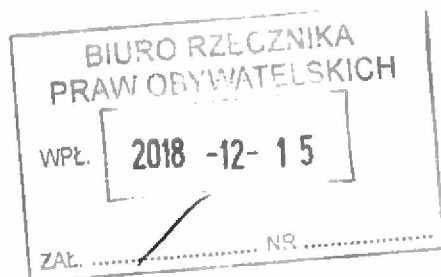
DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 661 12 77, fax +48 22 661 12 76

www.mpips.gov.pl, e-mail: sekretariat.dps@mrpips.gov.pl

DPS.I.071.7.2018.AP

Warszawa, 13 grudnia 2018 r.

Pan Lesław Nawacki
Dyrektor
Zespołu Prawa Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego
Biura Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Dyrektore!

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 listopada 2018 r. znak III.7065.71.2018.JA w sprawie zmiany regulacji zawartych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 i 1693) uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego stanowiska.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego jest obecnie przedmiotem prac legislacyjnych (etap Stałego Komitetu Rady Ministrów). Projekt ten zawiera między innymi regulacje w zakresie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Projekt wprowadza zmiany do art. 61 ustawy o pomocy społecznej, które umożliwiają gminie wydawanie decyzji administracyjnych w sytuacji odmowy przystąpienia przez osoby zobowiązane do umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2 ustawy.

Odmowa podpisania umowy z gminą, w sytuacji gdy doszło do przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i ustalenia dochodu osoby zobowiązanej, będzie skutkowałą wydaniem przez gminę decyzji o odpłatności, w której należy uwzględnić, że odpłatność mogą ponosić jedynie osoby, których dochód przekracza 300 % kryterium dochodowego i jednocześnie dochód osoby lub rodziny po potrąceniu opłaty nie może być niższy niż 300 % kryterium dochodowego.

W sytuacji gdy osoba zobowiązana nie zgodzi się nie tylko na podpisanie umowy ale też na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, gmina wyda decyzję

niepodlega

POLSKA
STULECIE DOZYWKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

o odpłatności w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca i opłatami wnoszonymi przez inne osoby obowiązane. W przypadku, gdy więcej niż jedna osoba zobowiązana do ponoszenia odpłatności odmawia podpisania umowy oraz przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, pozostała opłata (stanowiąca różnicę pomiędzy średniomiesięcznym kosztem a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca oraz innymi osobami, których odpłatność została ustalona w drodze umowy lub decyzji podjętej w wyniku ustalenia odpłatności po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego) obciąży te osoby proporcjonalnie (w częściach równych).

Wskazane rozwiązania wynikają z faktu różnej praktyki w tym zakresie stosowanej przez poszczególne gminy oraz istniejącej linii orzeczniczej, która wskazuje na uprawnienie gmin do określania, w tym także wstecznie, odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, w drodze decyzji administracyjnej, mimo, że odpłatność powinna być ustalana w umowie zawartej z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej, co jasno zostało stwierdzone w art. 61 ust. 2 pkt 2 ustawy. Zmiana przepisów powinna spowodować ujednoczenie praktyki obciążania odpłatnością za pobyt w domu pomocy społecznej. Ma więc ona charakter porządkujący, podkreślający priorytet umowy zawieranej między osobami zobowiązanymi do odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej a gminą. Projekt nie zawiera natomiast zmian dotyczących samego procesu podpisywania umów na podstawie art. 103 ustawy o pomocy społecznej ani ich treści. Art. 103 w obecnej wersji obowiązuje od roku 2011 i dotychczas nie zgłaszano większych problemów dotyczących jego treści.

Jednocześnie należy zauważyć, że projektowane przepisy mają na celu skłonienie osób zobowiązanych do odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej do współpracy z gminą kierującą do domu pomocy społecznej, tak aby doszło do zawarcia umowy w trybie art. 103 ustawy o pomocy społecznej. Umowa umożliwia bowiem ustalenie wysokości odpłatności w granicach możliwości finansowych zobowiązanego.

W związku z postulatami osób, których rodzice zostali skierowani do domu pomocy społecznej, a w przeszłości zachowywali się w stosunku do swoich dzieci w sposób rażąco naganny, w projekcie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego zaproponowano zmianę w art. 64 polegającą na poszerzeniu katalogu sytuacji, w których można zwolnić z obowiązku wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy

niepodlega

POLSKA
STULICIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

społecznej o sytuacji nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej przez osobę kierowaną do domu pomocy społecznej lub będącą już mieszkańcem domu w stosunku do zobowiązanego do wnoszenia opłaty dziecka. Zwolnić będzie można również wnuka osoby kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańca domu. Z uwagi na konieczność określenia w ustawie precyzyjnych przesłanek zwalniania z opłat wskazano na sytuację ograniczenia władzy rodzicielskiej z jednoczesnym skierowaniem dziecka przez sąd do rodziny zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinnego domu dziecka (pkt 5), a także sytuację, w której sąd wydał wyrok oddalający powództwo o alimenty przeciwko osobie zobowiązanej do wnoszenia opłat (pkt 6).

Zmiana w art. 64a poszerza z kolei krąg osób zwalnianych obligatoryjnie z wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej o osoby będące zstępnymi osoby, która podlega takiemu zwolnieniu ze względu na pozbawienie rodzica - mieszkańca domu pomocy społecznej - władzy rodzicielskiej nad tą osobą.

W zakresie obligatoryjnego zwolnienia z odpłatności planuje się również wprowadzenie zwolnienia dla osób, które przedstawiają prawomocne orzeczenie sądu o skazaniu za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby zobowiązanej do wnoszenia opłaty, jej małoletniego rodzeństwa lub jej rodzica.

Można uznać, że treść art. 64 i art. 64a ustawy o pomocy społecznej, uzupełnionych o wskazane powyżej nowe regulacje, będzie odpowiadała nie tylko postulatowi jasności przepisów prawa, lecz również odpowie na uzasadnione postulaty osób skrzywdzonych w przeszłości przez swoich rodziców. Osoby, do których ww. przepisy nie będą miały wprost zastosowania, będą mogły nadal ubiegać się o zwolnienie z odpłatności na podstawie art. 64 ustawy o pomocy społecznej. Od negatywnej decyzji przysługuje im prawo odwołania.

Należy podkreślić, że w sytuacji nieponoszenia opłat za pobyt rodzica w domu pomocy społecznej przez pełnoletnie dzieci, obowiązek finansowania kosztów stąd wynikłych przechodzi na gminę. Zmiana przepisów w tym zakresie może oznaczać nałożenie dodatkowych wydatków na tę jednostkę samorządu terytorialnego, czyli w praktyce na wszystkich jej mieszkańców.

Do wiadomości:

wraz z informacją o przetwarzaniu danych osobowych zgodnie z RODO

Krystyna Wyrwicka
DYREKTOR
Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej
Krystyna Wyrwicka

wiepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI